

NÁVOD NA OŠETŘOVÁNÍ OBUVI

VÝBĚR OBUVI

Při výběru obuvi dbejte na to, aby zvolený druh, velikost a šíře obuvi přesně odpovídaly vašim potřebám – délka vnitřního prostoru obuvi – velikost – má být delší než délka chodidla, špičky prstů by se nemely v žádném případě dotýkat rubové stěny špičky svršku obuvi (tzv. nadměrek). Po návratu domů si obuv ještě jednou v klidu vyzkoušejte. Je třeba si uvědomit, že ne každá bota „padne“ na každou nohu. Nevhodně zvolený druh obuvi, velikost, šíře nebo tvar obuvi nemohou být důvodem k pozdější reklamaci.

Nezapomítejte vzít v úvahu účel užití, provedení, materiálové složení a způsob ošetřování obuvi. Pouze obuv dobře zvolená z hlediska funkčnosti, sortimentního a velikostního je předpokladem naplnění úžitkové účelu a účelu obuvi. Po celou dobu užívání věnujte maximální pozornost všem základním pravidlům používání obuvi. Zvláště je nutné předcházet všem faktorům nepříznivé ovlivňující plnou funkci obuvi a životnosti obuvi, jako např.: vysoká intenzita užívání obuvi (nedoporučujeme používat každodenně stejnou obuv), používání obuvi k nevhodnému účelu, prání obuvi, atd.

Další nutnou podmínkou pro zachování dobrého stavu obuvi a její plné funkčnosti je pravidelná údržba. K ošetřování obuvi používejte pouze prostředky k tomu určené. Nesprávná nebo nedostatečná údržba obuvi podstatně zkracuje její plnou funkci a životnost.

ÚČELOVOST OBUVI

Pro každý účel užití je vhodný jiný druh obuvi. Účelovost ovlivňuje volbu použitého materiálu, konstrukci, provedení a způsob údržby obuvi. Berte tedy, prosím, při výběru v úvahu, jakému účelu chcete obuv používat.

DRUH OBUVI

Výcházková obuv – je obuv k nošení v exteriéru a interiéru. Vyznačuje se klasikou konstrukcí, bez výraznějších módních prvků. Obvykle jsou u ní životnost a pohodlnost důležitější než módnost. Je charakteristická velkou pečností stříhů. Pro uzavření stříhy vycházkové obuvi je nejnížší možná teplota použitelnosti -5 °C. Výcházková flexibilní obuv je určena do suchého prostředí (nepoužívejte ji ve vlhkém ani mokřem prostředí).

Zimní obuv – je obuv určená k nošení v exteriérech v zimním období. Vyznačuje se vyšší úrovní tepelné izolačních vlastností, často teplou vlasovou podšívku a mohutnější podešvi, zpravidla s protiskluzným dezénem. Zimní flexibilní obuv je určena do suchého prostředí (nepoužívejte ji ve vlhkém ani mokřem prostředí).

Společenská obuv – je obuv pro krátkodobé nošení v interiéru při různých společenských příležitostech. Jedná se většinou o celousňovou obuv klasických stříhů (polobotkovou nebo lodíkovou) s usňovou podešví. Tato obuv je velmi citlivá na vlhkost a nerovný povrch, a proto ji nedoporučujeme chůze v exteriéru.

Módní obuv – je obuv určená pro krátkodobé nošení. Svou konstrukci a materiálovým složením je určena, navržena a vyrobena k nošení v nenáročných podmínkách a provádá je u ní módnost, nikoliv životnost. Zpravidla se vyznačuje aktuálními módními prvky, které také určují její přibližnou životnost. Tato obuv není určena pro každodenní, časté používání. Pokud se rozhodnete používat tuto obuv pravidelně, je nutno věnovat maximální pozornost stavu spodkových dílců a celkovému ošetřování a údržbě.

Vysoce módní obuv – je obuv určená pro krátkodobé a občasně nošení v nenáročných podmínkách. Materiály a typ konstrukce jsou vybírány s vysokým důrazem na poslední módní trendy, vše je podřízeno vzhledu a estetické hodnotě (např. extrémně prodloužené špičky, posázené podešve, vrcholy materiálu protažené až do spodkové části). Použití nestandardních materiálů a konstrukcí způsobuje rychlé opotřebení takové obuvi. Životnost obuvi je omezená, může být i výrazně kratší než poskytovaná záruční doba. Tato obuv je určena především do suchého prostředí a je nutno předcházet jejímu uspinění a jiným negativním vlivům. Na konstrukci a materiály jsou kladeny minimální technické požadavky. Tato obuv není v žádném případě určena pro každodenní, časté používání.

Rekreační obuv – je obuv k nošení ve volném čase při různých rekreačních-výcházkových příležitostech. Její konstrukce je přizpůsobena k použití v exteriéru, i v mírném, upraveném přírodním terénu. Tato obuv není určena k provozování sportovních aktivit.

Sportovní obuv – je obuv pro provozování různých sportovních aktivit. Svou konstrukci odpovídá požadavkům příslušného druhu sportu, proto je nutné ji pouze k tomuto sportu používat.

Domácí obuv – lehká, textilní obuv jednoduché konstrukce určená k nošení v místnostech. Domácí obuv s textilním spodem (podešví) je především určena k udržení nohy v teple – není určena k běžnému nošení. Při běžném nošení může dojít k poškození spodku této obuvi.

Dětská obuv – je obuv, na kterou jsou kladeny zvláštní nároky. Tyto nároky jsou charakterizovány potřebami dětské nohy, která se vyvíjí a roste:

- vyberte obuv, která dobře padne do délky i do šířky, nezapomente na nadměrek 10 – 15 mm
- dětská obuv by měla mít prostornou, kulatou špičku a dostatečně tuhý opatek
- upřednostňujte botičkové stříhy šněrovací nebo s páskem na suchý zip
- dětská noha roste velice rychle, kontrolujte proto pravidelně velikost nohy a nošené obuvi,
- nezapomente, že dětská noha se vyvíjí, její kosti jsou měkké a případné nedodržení základních zásad může mít za následek poškození nohy dítěte mnohdy na celý život
- vzhledem ke způsobu užívání dětské obuvi (charakter dětské chůze), je tato obuv ve větší míře vystavena mechanickému poškození – okopání, oděnění. Tato případná mechanická poškození nemohou být důvodem k reklamaci. Všechna dětská obuv, prodávána v e-shopu www.belenka.cz,

je zdravotně nezávadná a vyhovuje všem platným legislativním požadavkům kladeným na tento druh obuvi.

VÝROBNÍ SPŮSOB

Další hledisko výrazně ovlivňující funkci a údržbu obuvi je výrobní způsob, tzn. způsob, jakým je spojen spodek obuvi se svrškem.

Obuv lepená – nejčastěji používaná technologie, kdy je spodek obuvi ke svršku připevněn lepením. Evnt. opakovaným používáním nedostatečně vysušené obuvi. Při neopatrné chůzi může dojít k mechanickému uvolnění lepeného spoje (ukopnutí).

Obuv flexibilní – obuv vyrobená tímto způsobem je velmi pohodlná, lehká, ohebná (flexibilní) s efektním prošíváním okrajem. Zvyšuje ohebnost je daná skutečností, že svršek obuvi je přisívan přímo ke spodkové součásti, bez nutnosti použití napínací stěly. Nevýhodou této obuvi je její omezená vodonepropustnost, která je daná právě přisíváním svršku ke spodku, při kterém je vrchový materiál perforován štítem. Tato obuv používá především v suchém prostředí. Při zvýšené vlhkosti může dojít k promáčeni obuvi. Pravidelnou údržbou lze zvýšit odolnost této obuvi vůči vlhkosti. Obuv důkladně impregnujte a (nebo) krémujte. Zvláště pečlivě ošetřete prošívání okraj obuvi včetně řezů materiálu – tuto část obuvi důkladně naimpregnujte a v případě hladkých usní i prokrémujte (vhodný je prostředek Collonil Nilflett).

Obuv s přímo tvářeným spodem – spodek obuvi je ke svršku připevněn lisováním, vstřikováním nebo odléváním. Kvalita spoje i samotného spodku obuvi je dána použitým materiálem a dodržení dané technologie.

POUŽITÝ MATERIÁL, JEHO ÚDRŽBA A OŠETŘOVÁNÍ

V současné době se používá velké množství materiálů, od mnoha druhů usní, až po materiály syntetické a textil. Základní znalosti o použitých materiálech, spolu se správným ošetřováním a pečlivou údržbou, prodlužují životnost vaší obuvi.

Usen – nejčastěji používaný, přírodní materiál s ideálními vlastnostmi pro výrobu obuvi. Usen je prodyšná, měkká, má velmi dobré absorpční vlastnosti a je schopna se do jisté míry přizpůsobit individuálnímu tvaru nohy. Usen je charakteristická svou proměnlivou lícovou kresbou, která potvrzuje její přírodní charakter a odlišuje ji tak i vzhledem od syntetických materiálů. Usen není neomezeně odolná působení vlhkosti a to až v nejnižší (klimatické vlivy) ani vnitřní strání (pot). O usňovou obuv je proto třeba neustále pečovat. Rozoznáváme několik základních druhů usní:

- **Hladká usen** – je usen s jemně strukturovaným povrchem s malými póry. Obuv zvatve nečistot vhodným kartáčem nebo měkkým vlhkým hadříkem a vytréte do sucha. Použijte impregnaci a vhodný krém požadovaného odstínu u, vyleštěte. Pro občasnou údržbu (např. v práci, během cestování) lze použít i samolepící houbičky – ty však dodávají usni pouze lesk a nelze jimi nahradit pravidelné ošetřování vhodným křemem.
- **Laková usen** – usen s hladkým, lesklým povrchem, který je dočlen lakovou úpravou usně. Její povrch je velmi choulivostí na mechanické poškození, chemické vlivy, rozmáčení a mraz. Nečistoty z povrchu usně odstráňte jemným vlhkým hadříkem, povrch ošetřete prostředky na lakové usně.
- **Povrstvená usen** – usen, která má na povrchu nanesenou či přilepenou vrstvu fólie nebo plastu. Má podobné vlastnosti jako laková usen. Tento materiál ořete vlhkým hadříkem a utřete do sucha nebo použijte prostředky určené k ošetření syntetických materiálů.
- **Nubuk, velur (semis)** – je usen broušená po líci nebo po rubu. Obuv z tohoto materiálu ošetřujte pryžovým kartáčem a přípravky, které jsou určeny pro vlasové usně. Tyto přípravky oživují barvu a mohou být barevně nebo bezbarvé. Důležité je ošetření vlasových usní vhodnou impregnací, zvyšující odolnost proti vodě. Tyto usně nikdy nekremujte!
- **Ostátní usen** – existuje celá řada dalších druhů usní, které se vyznačují především barevnými efekty a rozmanitostí zpracování povrchu. Charakteristické jsou vlastnosti většiny těchto usní je to, že během používání se jejich vzhled „vyvíjí“. Usně se stíranou úpravou, kdy je původní barva usně překryta další, často kontrastní barvou. Tato kontrastní barva se při nošení na nejvíce namáhaných místech stírá, prosivá původní barva. Při stírání může docházet k uspinění oděvu světelnější barvy. Další variantou jsou usně s mechanicky narušeným lícem, kde je líc nově obuvi rozpraskan, je patrná odlišná barva struktury usně. Během nošení líc dále praská, na nemáhanějších místech se zcela odlupuje a dochází k obnažení struktury materiálu. Popsané zásadní zny probíhají velmi rychle a při pokračujícím používání se prohlubují. Obuv rychle získává patinu a charakteristický „použitý“ vzhled. Tyto změny jsou žádoucí, v žádném případě se nejedná o projev vady. Při údržbě tohoto materiálu nesmí docházet k mechanickému zatěžování jeho povrchu. Materiál tedy nekremujte, neleštěte, nepoužívejte čisticí pěny, ani jinou údržbu za mokra. K ošetření používejte bezbarvé impregnační spreje (COLLONIL VARIO), které nechejte na povrchu obuvi zaschnout. Impregnace částečně chrání obuv proti vlhkosti a zaspínání, přesto se výrazněho zaspínání obuvi vyvarujte, lze ho z povrchu usně jen velmi obtížně odstranit.

Ostátní syntetické materiály a plasty – jsou velmi podobné „ostátním usním“. Jejich charakteristickou vlastností je především vyvíjející se vzhled v průběhu užívání – vrchní barva se při používání na nejvíce namáhaných místech stírá, olupuje, praská a případně vystupuje kontrastní barva. Tyto změny jsou poměrně rychlé, záměrné a dovtvírání velmi „opotřebení“ vzhled výrobku. Nejde o vadu, ale o záměr. Povrch je velmi choulivostí na mechanické poškození a zaspínání. Výrazného zaspínání se vyvarujte, z povrchu materiálu ho lze odstranit pouze velmi obtížně, může

dojt k nenávratnému poškození vzhledu výrobku. Tento materiál má sníženou odolnost vůči působení vnější vlhkosti.

Spodková useň – je druh usně, která se používá převážně na výrobu podésví pro společenskou obuv. Tuto obuv používáme převážně pro nošení v interiérech. Nehodí se pro běžné užítí – je velmi citlivá na vlhko a nerovný povrch, její přirozenou vlastností je výrazná klouzavost. Ušňové podešve ošetřujte vhodným prostředkem, který materiálům dodává potřebnou vládnost, zvyšuje odolnost proti oděru a protiskluznost. Pokud se rozhodnete používat obuv s ušňovou podésví pro běžné nošení i mimo interiéry je nutné ji vhodným způsobem podrazit a snížit tak možnost jejího nadměrného opotřebení nebo poškození. Takto upravenou obuv však v žádném případě nedoporučujeme používat ve vlhkém prostředí. Některé podpatky pánské i dámské obuvi jsou potaženy usní. Povrch těchto podpatků je nutno pravidelně ošetřovat impregnací a křemem; zároveň je třeba zamezit zvýšenému působení vlhkosti a mechanickému narušení potahu podpatku.

Textil – používá se na lehké, často letní nebo domácí obuv. Textilní obuv ošetřujte za sucha kartáčováním a vhodnými prostředky na textil, které její čistí, impregnují, ožvíjí barvy a částečně zamezí uspínění. Textilní obuv nepoužívejte ve vlhkém prostředí – není odolná vůči působení vnější vlhkosti.

Syntetické materiály – plasty, koženky – tyto materiály vzhledem často připomínají useň, ale kvality přírodních usně nedosahují, např. mají omezenou prodyšnost a způsobují proto vyšší pocení nohou. Tato obuv je velmi nenáročná na údržbu. Omývejte ji vlhkým hadříkem s přidáním jemného saponátu a utřete do sucha. Plastové a pryžové součásti obuvi (na spodku i svršku), které jsou barveny po povrchu, jsou velmi náchylné k mechanickému poškození, např. zakopnutím. Při takovém poškození dochází sedění barvy na povrchu a k prosvitání původní barvy materiálu. Stírání a odírání barvených povrchů je také přirozeným projevem běžného opotřebení.

Pryž – obuv omývejte vlhkým hadříkem s přidáním saponátu a vyčistěte do sucha.

Voděodolná membrána – speciální materiály tohoto druhu zajišťují voděodolnost a prodyšnost obuvi. Obuv nejprve očistěte od hrubé špíny pomocí vlažné vody a hubky nebo kartáčku. Po uschnutí povrchu obuvi naimpregnujte vhodným impregnačním prostředkem – používejte pouze přípravky, které doporučují výrobci těchto membrán. (např. Collonil).

Další zásady správného udržování a ošetřování obuvi:

- Obuv před prvním použitím naimpregnujte a ošetřete vhodnými ošetřujícími prostředky, dále provádějte dle potřeby.
- Při obouvání obuvi, zejména s uzavřenou patou, používejte obuvací lžiči. Po vyuzutí obuv napněte na napínáky odpovídající velikosti.
- Strídejte často obuv, zejména ve vlhkém prostředí (nedoporučujeme používat každodenně stejnou obuv).
- Obuv je nutné nechat po každém použití důkladně vyschnout a vyvětrat (i s vyjmutou vkládací stélkou) – i po krátkém použití dochází ke zvlhnutí vnitřku obuvi vlivem pocení nohou.
- Používání nedostatečně vysušené obuvi způsobuje její nadměrné opotřebení (zvláště stélek a podšívky).
- Vyvarujte se rozmáčeni obuvi, které poškozuje vzhled povrchové úpravy a deformuje tvar obuvi.
- Žádná obuv není neomezeně odolná proti vlhkosti – vhodnou impregnaci pouze zvyšujeme její odolnost proti vnější vlhkosti – dešť, sníh. Jediným druhem obuvi, který odolává působení vlhkosti bez negativních změn je obuv celoplastová a celopryžová.
- Promáčenou obuv vyčpěte novinami a postupně sušte mimo dosah zdroje zvýšené teploty.
- Velmi negativní vliv má na vzhled obuvi působení posypových materiálů, kterými se v zimním období ošetřují komunikace. Agresivní chemické látky obsažené v posypech narušují strukturu materiálů, způsobují ztvrdnutí a výskyt charakteristických světlých skvrn.
- Snažte se omezit působení těchto látek na obuv. Obuv po použití otřete od zbytků sněhu či vlhkosti. Obuv pravidelně ošetřujte; správně ošetřená obuv lépe odolává těmto negativním vlivům. Obuv poškozenou tímto způsobem nelze reklamovat.
- Koženéšiny používané na obuvi se i při správném používání opotřebují poměrně rychle, jejich životnost může být kratší.
- Veškeré šití opeře a perforování (včetně prošití horního okraje podešve) porušující celistvost materiálu, omezují odolnost obuvi vůči působení vnější vlhkosti.

Níže uvádíme přehled piktogramů základních druhů materiálů používaných na jednotlivé části obuvi.

Tyhle piktogramy vám ulehčí orientaci v materiálovém složení obuvi.

V případě Vašich dotazů, námětů a připomínek nás můžete kontaktovat:

Be Lenka s. r. o., tel.: +421 948 191 469, e-mail: info@belenka.cz, internet: www.belenka.cz

Be Lenka s. r. o., Obchodná 9076/3D, 010 08 Žilina, Slovensko

Přejeme vám pohodlnou chůzi v naší obuvi.

- Syté a tmavé odstíny broušených usní (např. červená, tm. modrá) mohou částečně pouštět barvu.
- Vnitřní vybavení obuvi může do jisté míry zapouštět barvu, pamatujte na to zejména při nošení kalhot zasunutých do obuvi (týká se to i horních lemů vysoké obuvi).
- Dětská zimní oteplovací obuv, tzv. „sněhule“, je určena především do sněhu a neměla by být jedinou zimní obuví Vašeho dítěte.
- Žádou obuv zásadně nedoporučujeme prát v pračce ani ručně.
- Pro ošetřování obuvi v žádném případě nepoužívejte rozpouštědla ani jiné podobné látky (např. aceton, lih).
- Opotřeblení patníků souvisí s velikostí jejich plochy. Na malý patník (např. na jehlovém podpatku) působí velký tlak a opotřebluje se podstatně rychleji než patník s větší plochou.
- Včasnou údržbu nebo výměnou opotřebovaných patníků, podešví (příp. podrážek), vkládacích či vkládacích stélek,
- sněrovadel nebo stuhových uzávěrů (suchý zip, velcro) zabráníte poškození dalších součástí Vaší obuvi; toto případné poškození nemůže být důvodem k reklamaci – jde o základní údržbu, kterou si zajišťuje zákazník sám.
- Přirozenou vlastností podešví vyrobených z uzeného kaučuku, tzv. surové gummy je charakteristický zápach po uzni.
- Nohu je nutno v obuvi dostatečně upevnit sněrovadly, zapínacími pásky apod. Nedostatečné upevnění nohy v obuvi může být příčinou nadměrného opotřebení podrážek a stélek.
- Některá dámská pásková obuv je u zapínací přezky vybavena pružnou částí, tzv. pruženkou. Zvýšení komfortu chůze. Přezku je nutno při každém obutí či vyuzutí rozpnout a zapnout tak, aby nedošlo k nadměrnému namáhání
- pruženky a tím k jejímu rychlému opotřebení.
- Většina běžných podešví není odolná proti působení benzínu, nafty, olejů a podobných látek. Pokud dojde ke styku těchto látek
- se spodkem obuvi, dochází k poškození podešve. Zvláště náchylné k tomuto poškození jsou podešve ze surové gummy, tzv. krey.
- Výrazné barvy vrchových materiálů mohou v průběhu užívání zesvětlět. Ošetřením vhodným prostředkem lze barevnou změnu zmírnit.
- Bílé materiály mohou v průběhu užívání do určité míry zežloutnout.
- V důsledku odlišné konstrukce obuvi s prodlouženou špičkou a tenkou podešví dochází při chůzi k opakovanému kontaktu špičky obuvi s podložkou (podlaha, chodník, silnice). Důsledkem je poměrně rychlé a intenzivní opotřebení špiček podešví, případně i svršku. Obuv je nutno pravidelně kontrolovat a včas provést podražení podešví. Podražení obuvi za použití vhodných materiálů provádíme v opravných obuvi Bata.
- Žádnou obuv prodávanou v našich prodejnách nelze používat jako obuv pracovní, protože nesplňuje přesné požadavky kladené na tento druh obuvi.
- Kovové ozdoby mohou v průběhu užívání čerit materiály, se kterými přichází do styku; včasným a pravidelným čištěním materiálu zamezíte trvalým barevným změnám na výrobku.
- rasy, kamínky a podobné ozdoby na obuvi jsou v průběhu používání vystaveny výraznému mechanickému namáhání a tím dochází k jejich odpadávaní a ulamování. Jde o běžný projev opotřebení – tyto výsoce módní součásti nelze na obuvi pevně zafixovat.
- Při používání obuvi k řízení motorových vozidel dochází k rychléjšímu opotřebení (případně poškození) patníků, podpatků a jejich potahů a celé patní části obuvi.
- U obuvi bez podrážkových dílců a obuvi s perforovaným vrchovým materiálem dochází k rychlejšímu opotřebení dílců.
- Letní otevřená obuv (např. tzv. žabky) a módní textilní obuv (plátěnky) má omezenou životnost, cca 1 sezónu.
- Přirozenou vlastností výsoce lesklých (metalizovaných) materiálů je poměrně rychlé otírání.
- U každého syntetického materiálu dochází k jeho přirozenému stárnutí, a to i když se nepoužívá.
- U podešví s viditelnou pěnovou strukturou (např. EVA) dochází k poměrně rychlému opotřebení. Velmi lehké podešve (PUR podešve) mají výrazně kratší životnost, než podešve z jiných materiálů, opotřebení se u nich projevuje praskáním.
- Při chůzi v holeňové a polo-holeňové obuvi hrozí při opakovaném kontaktu jejich vnitřních částí („noha o nohu“) zvýšené riziko mechanického poškození zhrdovadel.